

Právo nekalé soutěže :

Právní prostředky ochrany proti nekalé soutěži

Ochrana proti nekalé soutěži

Právní ochrana

soukromoprávní

podle občanského zákoníku

- svépomoc (§ 14)
- nutná obrana (§ 2905) / oprávněná obrana
- krajní nouze (§ 2906)
- dohoda
- **nekalosoutěžní ochrana (§ 2988-2989)**

podle občanského soudního řádu

- návrh na nařízení předběžného opatření soudem (§ 74 a násl., § 102)
- určovací žaloba (§ 80)
- uveřejnění rozsudku (§ 155 odst.4)

podle jiných zákonů,
např. AutZák

veřejnoprávní

podle trestního zákoníku

- § 248 (nekalá soutěž)

podle zvláštních zákonů

např. podle zák. o regulaci reklamy,
zák. o ochraně spotřebitele,
zák. o ochranných známkách ...

Mimoprávní ochrana

etická

podle etických kodexů, např.
Etický kodex reklamy 2013
(viz www.rpr.cz)

Důvodová zpráva k § 2988 – 2990 OZ:

„Ustanovení o katalogu sankčních postihů nekalé soutěže a nedovoleného omezení soutěže jsou s drobnými úpravami převzata z obchodního zákoníku (§ 53 a 54).“

Podle obch. zák.

§ 53

Osoby, jejichž práva byla nekalou soutěží porušena nebo ohrožena, mohou se proti rušiteli domáhat, aby ...

§ 54 odst. 1

Právnícké osoby oprávněné hájit zájmy soutěžitelů nebo spotřebitelů může uplatnit právo ...

§ 54 odst. 2

Jestliže se práva ... domáhá **spotřebitel**, musí rušitel prokázat...

Podle OZ

§ 2988

Osoba, jejíž právo bylo nekalou soutěží ohroženo nebo porušeno, může proti rušiteli požadovat, aby ...

§ 2989 odst. 1

Právnícká osoba oprávněná hájit zájmy soutěžitelů nebo zákazníků může uplatnit právo ...

§ 2989 odst. 2

Uplatní-li **spotřebitel** právo ..., musí rušitel prokázat...

/§ 2990

Ochrana osoby proti omezování soutěže/

Ochrana proti nekalé soutěži

§ 2988 OZ

Osoba, jejíž právo bylo nekalou soutěží ohroženo nebo porušeno, může proti rušiteli požadovat,

- aby se nekalé soutěže zdržel nebo
- aby odstranil závadný stav.

Dále může požadovat

- přiměřené zadostiučinění,
- náhradu škody a
- vydání bezdůvodného obohacení.

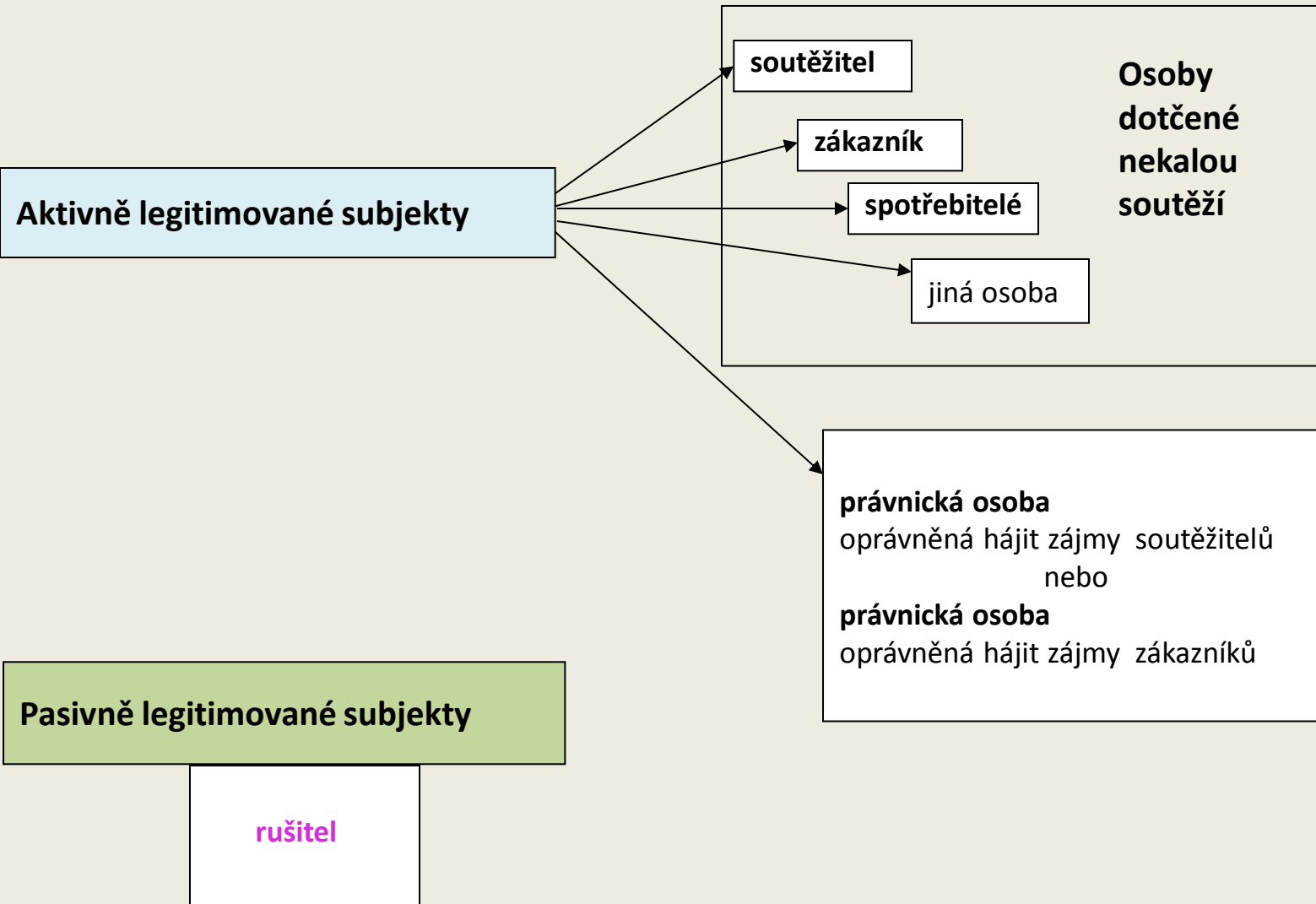
§ 2989 OZ

- (1) Právo, aby se rušitel nekalé soutěže zdržel nebo aby odstranil závadný stav, může **mimo případy uvedené v § 2982 až 2985** (tj. parazitování na pověsti, podplácení, zlehčování, porušení obchodního tajemství) uplatnit též

právnícká osoba oprávněná hájit zájmy soutěžitelů nebo zákazníků.

Doplnění k 2988 :

- (2) Uplatní-li **spotřebitel** právo, aby se rušitel zdržel nekalé soutěže nebo aby odstranil závadný stav a jde-li o některý případ stanovený **v § 2976 až 2981 nebo v § 2987**, **musí rušitel prokázat**, že se nekalé soutěže nedopustil. Uplatní-li spotřebitel právo na náhradu škody, musí rušitel prokázat, že škoda nebyla způsobena nekalou soutěží.

Ochrana proti nekalé soutěži

– nároky osob dotčených nekalou soutěží
(soutěžitelů, zákazníků, spotřebitelů aj.)

podle § 2988 OZ

Soutěžitel
může požadovat,

v každém případě nekalé soutěže, jímž bylo jeho právo ohroženo/porušeno
(tj. dle § 2976 /1 a dle § 2977 až § 2987)

Zákazník, spotřebitel
nebo i jiná osoba
může požadovat,

v každém případě nekalé soutěže, jímž bylo jeho právo ohroženo/porušeno
(tj. kromě 4 zvláštních skutkových podstat:
parazitování, podplácení, zlehčování, porušení obchod.tajemství)

aby rušitel

- zdržel se nekalé soutěže
- odstranil závadný stav
- vydal to, čím se obohatil na jeho úkor
- poskytl mu určitou satisfakci za újmu
- nahradil mu vzniklou škodu

zápůrčí / negatorní žaloba

odstraňovací / restituční žaloba

žaloba na vydání bezdůvodného obohacení

žaloba na přiměřené zadostiučinění / satisfakční

žaloba na náhradu škody

podle § 155 odst. 4 o. s. ř.

může také navrhnout soudu,

- aby bylo přiznáno právo uveřejnit rozsudek

soud může v rozsudku přiznat právo
uveřejnit rozsudek na náklady účastníka,
který v řízení neuspěl

Ochrana proti nekalé soutěži – nároky právnických osob

podle § 2989 odst. 1 OZ

Právnická osoba
oprávněná hájit zájmy
soutěžitelů nebo zákazníků
může uplatnit právo, aby rušitel

v těchto případech nekalé soutěže:
podle **generální klauzule**,
podle § 2977 až 2981 a podle § 2986 až 2987

(tj. **kromě 4 zvláštních skutkových podstat:**
parazitování, podplácení, zlehčování, porušení obchod.tajemství)

- zdržel se nekalé soutěže
- odstranil závadný stav

žaloba záporní / negatorní

žaloba odstraňovací / restituční

může také navrhnout soudu,

- aby bylo přiznáno právo uveřejnit rozsudek

podle § 155 odst. 4 o. s. ř.

soud může v rozsudku přiznat právo
uveřejnit rozsudek na náklady účastníka,
který v řízení neuspěl

Ochrana proti nekalé soutěži - **spotřebitel a důkazní břemeno**

podle § 2989 odst. 2, první věta, OZ

Pokud **spotřebitel**, jehož právo bylo ohroženo/porušeno nekalou soutěží, uplatní právo,

v případech nekalé soutěže podle **generální klauzule**, podle § 2977 až 2981 nebo podle § 2987 (tj. **kromě 5 zvláštních skutkových podstat: parazit., podplác., zlehčování, porušení obchod.tajemství a dotěrného obtěžování**)

I. aby rušitel

- zdržel se protiprávního jednání
- odstranil závadný stav

musí vždy **rušitel** (žalovaný) **prokázat**, že se nekalé soutěže **nedopustil**

(= obrácené důkazní břemeno)

podle § 2989 odst. 2, druhá věta, OZ

II. aby rušitel

v případech nekalé soutěže podle **generální klauzule**, podle § 2977 až 2981 nebo podle § 2987 (viz výše)

- nahradil spotřebiteli vzniklou škodu

musí vždy **rušitel** (žalovaný) **prokázat**, že škoda nebyla způsobena jeho nekalou soutěží (= obrácené důkazní břemeno)

ale **spotřebitel** (= žalobce) musí vždy **prokázat**

výši způsobené škody

K právu na uveřejnění rozsudku:

Publikace rozhodnutí může ve svých důsledcích být sankcí, reparací, určitou satisfakcí i mít význam výchovný a preventivní.

Při rozhodování, zda bude právu na zveřejnění rozsudku vyhověno, je třeba zvažovat každý z těchto atributů jednotlivě i v jejich vzájemné souvislosti tak, aby zákonný smysl tohoto institutu byl naplněn.

VS Praha sp. zn. 3 Cmo 85/2001 ze dne 11. 9. 2001

K omezení podnikání právem na ochranu proti nekalé soutěži:

Pokud má být podle žaloby soudem uložen žalovanému – bez jakékoli výjimky – **zákaz podnikat v určité oblasti**, byť podmínky k takové činnosti upravuje předpis veřejného práva, pak je pouze na žalovaném, zda splní či nesplní tyto podmínky pro to, aby uvedenou činnost mohl vykonávat, a je vyloučeno (ostatně takový příkaz by byl v rozporu s Listinou základních práv a svobod, čl. 26), aby žalovanému již předem – nehledě na to, zda podmínky předpisů veřejného práva pro určitou činnost splní – bylo znemožněno na trh vstoupit s nabídkou své činnosti.

Žalobcem uplatněný nárok (zdržet se provádění oprav a plnění hasicích přístrojů vyrobených Kodreta, městský podnik Myjava, a jeho právními předchůdci) je proto **neodpovídající úpravě nároků** z jednání nekalé soutěže.

VS Praha sp. zn. 3 Cmo 420/2000 ze dne 28. 1. 2002

Vedlejší účastenství v nekalé soutěži

Ve sporu uplatněné nároky jsou **nároky na poskytnutí zadostiučinění** (v obou formách: *nepeněžitou formou* uveřejnění omluvy v časopise Můj dům ve znění.... a *zaplacení částky* 100 000 Kč), jež mají nahradit nehmotnou újmu žalobce a pouze ve vztahu k žalobci – pokud bude jednání nekalé soutěže prokázáno – může i soud posuzovat vhodnost, přiměřenost zvolených nároků.

Zkoumána může být tedy **pouze újma žalobce** (nikoli všech výrobců plastových oken) – a to újma **nehmotná**, pokud jako důsledek nekalosoutěžního jednání žalovaného bude zjištěna, je třeba pro daný konkrétní případ posoudit, jak ji lze nahradit (zda navrženou kombinací obou forem zadostiučinění nebo jen některou z nich).

V takovém případě nelze dovodit právní zájem na výsledku ze strany dalších žalobcem označených společností podle § 93 odst. 1 o. s. ř. (jejich účast v řízení jako vedlejších účastníků nebyla připuštěna).

Žaloba na náhradu škody

1) Základní ustanovení:

§ 2894 OZ

- Povinnost nahradit jinému újmu zahrnuje vždy povinnost k náhradě újmy na jmění (škody).
- Nebyla-li povinnost odčinit jinému nemajetkovou újmu výslovně ujednána, postihuje škůdce, jen stanoví-li to zvlášť zákon.

2) Povinnost nahradit škodu – porušení zákona:

§ 2910 OZ

- Škůdce, který vlastním **zaviněním** poruší povinnost stanovenou zákonem a zasáhne tak do absolutního /jiného práva poškozeného, nahradí poškozenému, co tím způsobil.

– domněnka nedbalosti:

§ 2911 OZ

- Způsobí-li škůdce poškozenému škodu porušením zákonné povinnosti, má se za to, že škodu **zavinil z nedbalosti**.

Předpoklady vzniku odpovědnosti za škodu v nekalé soutěži:

protiprávnost, vznik škody, příčinná souvislost mezi nekalou soutěží a vzniklou škodou, zavinění rušitele

(x dříve dle obch. zák. bez zavinění, objekt. princip)

3) Hrazení škody - zásada:

§ 2951 odst. 1 OZ

- Škoda se nahrazuje uvedením do předešlého stavu. (naturální restituce)
- Není-li to dobře možné, anebo žádá-li to poškozený, hradí se škoda v penězích. (relutární restituce)

§ 2952 OZ

- Hradí se **skutečná škoda** a **ušlý zisk**

§ 2956 OZ

Náhrada při újmě na přirozených právech člověka

... škůdce nahradí **škodu** i nemajetkovou újmu, kterou tím způsobil;

4) Náhrada při poškození věci:

§ 2969 OZ

- Při určení **výše škody na věci** se vychází z její obvyklé ceny v době poškození a zohlední se, co poškozený musí k obnovení nebo nahrazení funkce věci účelně vynaložit.
- Poškodil-li škůdce věc ze svévole nebo škodolibosti, nahradí poškozenému cenu zvláštní obliby.

5) Promlčení:

§ 629, 636 OZ

- Promlčecí lhůta trvá **tři roky**.
- Právo na náhradu škody se promlčí nejpozději **za 10 let** ode dne, kdy škoda vznikla.
- Byla-li škoda způsobena úmyslně, promlčí se právo na její náhradu nejpozději **za 15 let** ode dne, kdy škoda vznikla.

Žaloba na přiměřené zadostiučinění

1) Základní ustanovení:

§ 2894 OZ

- Povinnost nahradit jinému újmu zahrnuje vždy povinnost k náhradě újmy na jmění (škody).
- Nebyla-li povinnost odčinit jinému **nemajetkovou újmu** výslovně ujednána, postihuje škůdce, jen stanoví-li to zvlášť zákon. V takových případech se povinnost nahradit nemajetkovou újmu **poskytnutím zadostiučinění** posoudí *obdobně podle ustanovení o povinnosti nahradit škodu*.

2) Povinnost nahradit nemajetkovou újmu – porušení zákona:

§ 2910 OZ

- Škůdce, který vlastním **zaviněním** poruší povinnost stanovenou zákonem a zasáhne tak do absolutního /jiného práva poškozeného, nahradí poškozenému, co tím způsobil.

– domněnka nedbalosti: § 2911 OZ

- Způsobí-li škůdce poškozenému škodu porušením zákonné povinnosti, má se za to, že škodu/**újmu zavinil z nedbalosti**.

Předpoklady vzniku odpovědnosti za újmu v nekalé soutěži:

- **protiprávnost,**
- **vznik újmy,**
- **příčinná souvislost mezi nekalou soutěží a vzniklou újmu,**
- **zavinění rušitele**

(x dříve dle obch. zák. bez prvku zavinění, objektivní princip)

3) Poskytování – zásada:

§ 2951 odst.2 OZ

- Nemajetková újma se odčiní přiměřeným zadostiučiněním.

- Zadostiučinění musí být poskytnuto v penězích, nezajistí-li jeho jiný způsob skutečné a dostatečné účinné odčinění způsobené újmy.

§ 2956 - 2957 OZ

Náhrada při újmě na přirozených právech člověka

...škůdce nahradí škodu i nemajetkovou újmu, kterou tím způsobil; jako nemajetkovou újmu odčiní i způsobené duševní útrapy

4) Náhrada nemajetkové újmy:

§ 2971 OZ

- Odůvodňují-li to zvláštní okolnosti, za nichž škůdce způsobil újmu protiprávním činem, zejména porušil-li z hrubé nedbalosti důležitou právní povinnost, anebo způsobil-li újmu úmyslně z touhy ničit, ublížit nebo z jiné pohnutky zvlášť zavrženíhodné, nahradí škůdce též **nemajetkovou újmu každému**, kdo způsobenou újmu důvodně pociťuje jako osobní neštěstí, které nelze jinak odčinit.

5) Promlčení:

§ 629, 636 OZ

- Promlčecí lhůta trvá **tři roky**.

- Právo na náhradu újmy se promlčí nejpozději **za 10 let** ode dne, kdy újma vznikla.

- Byla-li újma způsobena úmyslně, promlčí se právo na její náhradu nejpozději **za 15 let** ode dne, kdy újma vznikla.

Žaloba na vydání bezdůvodného obohacení

1) Vydání bezdůvodného obohacení

§ 2991 OZ

- Kdo se na úkor jiného bez spravedlivého důvodu obohatí, musí ochuzenému vydat, oč se obohatil.
- Bezdůvodně se obohatí *zvláště* ten, kdo získá majetkový prospěch plněním bez právního důvodu, plněním z právního důvodu, který odpadl, **protiprávním užitím cizí hodnoty** nebo tím, že za něho bylo plněno, co měl po právu plnit sám.
- Není-li vydání předmětu bezdůvodného obohacení dobře možné, má ochuzený právo na peněžitou náhradu ve výši obvyklé ceny.

2) Promlčení:

§ 629, 638 OZ

- Promlčecí lhůta trvá **tři roky**.
- Právo na vydání bezdůvodného obohacení se promlčí nejpozději **za 10 let** ode dne, kdy k bezdůvodnému obohacení došlo.
- Bylo-li bezdůvodného obohacení nabyto úmyslně, promlčí se právo na jeho vydání nejpozději **za 15 let** ode dne, kdy k bezdůvodnému obohacení došlo.

Určité nesrovnalosti – dříve dle obch. zák. :

Dle § 54 odst. 1 obch. zák.

Právnícké osoby...

nemohly uplatnit své žalobní nároky

v případech nekalé soutěže uvedených **v § 48 až 51**

(tj. vyloučení nepřijatelné srovnávací reklamy podle § 50a !)

Srovnáno – nyní dle OZ :

Dle § 2989 odst. 1 OZ

Právnícké osoby...

nemohou uplatnit své žalobní nároky

v případech nekalé soutěže uvedených

v § 2982 až 2985

(již pro ně není vyloučena nepřijatelná srovnávací reklama – viz § 2980)

Speciální skutkové podstaty :

OZ

§ 2977 klamavá reklama

§ 2978 klamavé označení zboží nebo služby

§ 2980 srovnávací reklama

§ 2981 vyvolání nebezpečí záměny

§ 2982 *parazitování na pověsti*

§ 2983 *podplácení*

§ 2984 *zlehčování*

§ 2985 *porušení obchodního tajemství*

§ 2986 dotěrné obtěžování

§ 2987 ohrožení zdraví nebo životního prostředí

Určité nesrovnalosti – dříve dle obch. zák. :

Dle § 54 odst 2 obch. zák.

Spotřebitel...

neměl výhodu „přenesení důkazního břemene na rušitele“
v případech nekalé soutěže uvedených v § 48 až 51
(tj. včetně nepřípustné srovnávací reklamy podle § 50a !)

Určité nesrovnalosti (jiné) – nyní dle OZ :

Speciální skutkové podstaty :

OZ

§ 2977 klamavá reklama

§ 2978 klamavé označení zboží nebo služby

§ 2980 srovnávací reklama

§ 2981 vyvolání nebezpečí záměny

§ 2982 parazitování na pověsti

§ 2983 podplácení

§ 2984 zlehčování

§ 2985 porušení obchodního tajemství

§ 2986 **dotěrné obtěžování !?**

§ 2987 ohrožení zdraví nebo životního prostředí

Dle § 2989 odst. 2 OZ

Spotřebitel...

nemá výhodu „přenesení důkazního břemene na rušitele“ v případech nekalé soutěže uvedených
v § 2982 až 2986
(tj. včetně dotěrného obtěžování podle § 2986 !)